

Stavění májky oslaví jaro

TRADIČNÍ AKCE VE SKANZENU V ROŽNOVĚ POD RADHOŠTĚM

Kde je máj, tam je děvča na vydaj!, zpívalo se na moravských dědinách.

Zúčastnit se skutečně tradičního stavění májky se můžete i letos v rožnovském skanzenu.

Že tenhle zvyk ale ještě nepatří jen do muzea, se přesvědčíte na návších desítek vesnic.

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm spojuje se stavěním májky zahájení hlavní turistické sezony. A tak si vedle tohoto zvyku a s tím spojeného veselí budete moci prohlédnout také lidová stavení zdejší Valašské dědiny a Mlýnské doliny.

Ke stavění májky patřila zába-va, láska i bitky. Bylo obvyklé, že mládež z různých vesnic si máje vzájemně kradla. Ostatně i ve Valašském muzeu by o tom mohli vyprávět, také z jejich skanzenu už šprýmaři několik májek ukradli. Uhlídají ji letos?

Výkupné a hanba

Zatímco většina (nejen) vesnic dnes večer 30. dubna žije pálením čarodějnic a doprovodnou konzumací, zvláště v moravských obcích se party mladíků pod rouškou tmy vkrádají do blízkých lesů. Snaží se co nejdříve najít co nejdostupnější a pokud možno co nejvyšší strom, který půjde porazit. Času není nazbyt, musí ho očistit, dopravit na náves a ještě do rána jej vztyčit a ozdobit. Tak, aby na prvního máje stála májka.

Jako nejlepší stavební materiál se hodí smrč, jedle nebo borovice. Na špičku pak přijdou barevné šátky, pentle, fáborky a zelené věnce. Májka má prostě zářit stejně barevně a svěže jako jarní příroda, jejímž je symbolem. Postavením májky ale chlapecká dřina nekončí, májku je totiž třeba hlídat ve dne v noci – to aby se nikdo ze sousední vsi nepřikradl pro změnu sem, kmen nepodřízl a neunesl jej doslova jako rukojmí. Ukradenou májku je totiž třeba řádně vykoupit – a navíc je to ostuda jako hrom. A pokud mají chlapi trochu

Tradiční stavba májky v Pileticích u Hradce Králové v podání východočeských folklorních souborů.

času, měli by postavit ještě jakési minimájky – malé ozdobené břízky – před práh svých milých.

Výlet do 15. století

„Na rozloučení, mé potěšení, postavím pod okny máj! Aby věděli falešní lidi, že jsem já chodíval k vám.“ Slova Karla Jaromíra Erbena dokládají, že sta-

vení májky bylo i v 19. století nahlíženo coby zvyk tradiční. A jak by také ne. Dokonce nejstarší písemná zmínka o této záležitosti pochází podle serveru České tradice až z roku 1422, kdy jistý hoch postavil máj a odměnou se mu pak dostala ruka vytouženého děvčete. Na základě postavení máje a vzájemného

Akce

Stavění máje, Rožnov pod Radhoštěm, úterý 1. května

Zahájení hlavní sezony, zpřístupnění exteriérů Valašské dědiny a Mlýnské doliny.
Otevřeno od 9 do 17 hodin.
Valašské muzeum v přírodě,
tel.: 571 757 111, www.vmp.cz
• Server věnovaný českým tradicím a zvykům:
www.ceske-tradice.cz

slibu pak manželství uznal církevní soud na Pražském hradě a dne 23. června 1422 se slavila svatba.

Staví i v Bavorsku

Stavění májky ovšem vůbec není jen tradice moravská. Bouřlivě se dodnes slaví například po celém Bavorsku. Tam tomuhle zvyku říkají *Maibaumaufstellen*, což v překladu znamená opět nic jiného než „stavění májky“. Na tradice a zvyky si u našich západních sousedů skutečně potrpí, a tak není divu, že i tenhle májový se vždy mění v nelitostné soutěžení mezi městečky a vesnicemi o to, kde postaví nejvyšší májku.

Některé z nich mívají až přes 30 m. Vzhled májky se liší podle jednotlivých oblastí. Někde se staví kmen i s kůrou, jinde pěkně ohoblovaný a natřený modrými a bílými pruhy (bavorské barvy), ověšený vyřezávanými postavami a věnci. Májka se staví tradičně jen za pomoci dlouhých tyčí, což může zabrat i víc jak dvě hodiny. Zvyk krást májky mají i zde. A když mladíci z konkurenční obce májku uloupí, je třeba ji pak vykoupit společným hodováním u bavorského piva. ■ (zel)